

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση C-148/15

Deutsche Parkinson Vereinigung eV
κατά

Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV [αίτηση του Oberlandesgericht Düsseldorf

(αίτηση του Oberlandesgericht Nürnberg
για την έκδοση προδικαστικής απόφασεως)

«Προδικαστική παραπομπή — Άρθρα 34 και 36 ΣΛΕΕ — Ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων — Εθνική ρύθμιση — Φάρμακα για ανθρώπινη χρήση χορηγούμενα μόνο με ιατρική συνταγή — Πώληση από τα φαρμακεία — Καθορισμός ενιαίας τιμής — Ποσοτικός περιορισμός κατά την εισαγωγή — Μέτρο ισοδύναμου αποτελέσματος — Δικαιολόγηση — Προστασία της υγείας και της ζωής των ανθρώπων»

Περίληψη – Απόφαση του Δικαστηρίου (πρώτο τμήμα) της 19ης Οκτωβρίου 2016

1. *Ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων — Ποσοτικοί περιορισμοί — Μέτρα ισοδύναμου αποτελέσματος — Έννοια — Εθνική κανονιστική ρύθμιση προβλέπουσα τον καθορισμό ενιαίων τιμών για την πώληση από τα φαρμακεία φαρμάκων για ανθρώπινη χρήση χορηγούμενων μόνο με ιατρική συνταγή — Εμπίπτει*

(Άρθρο 34 ΣΛΕΕ)

2. *Ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων — Παρεκκλίσεις — Προστασία της υγείας και της ζωής των ανθρώπων — Εθνική κανονιστική ρύθμιση προβλέπουσα τον καθορισμό ενιαίων τιμών για την πώληση από τα φαρμακεία φαρμάκων για ανθρώπινη χρήση χορηγούμενων μόνο με ιατρική συνταγή — Μέτρο που αποσκοπεί στην εξασφάλιση ασφαλούς και ποιοτικού εφοδιασμού σε φάρμακα — Δικαιολόγηση — Δεν χωρεί*

(Άρθρο 36 ΣΛΕΕ)

1. Το άρθρο 34 ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι εθνική κανονιστική ρύθμιση η οποία προβλέπει τον καθορισμό ενιαίας τιμής για την πώληση, από τα φαρμακεία, φαρμάκων για ανθρώπινη χρήση χορηγούμενων μόνο με ιατρική συνταγή, αποτελεί μέτρο ισοδύναμου αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό κατά την έννοια του άρθρου αυτού, εφόσον η ρύθμιση αυτή πλήττει περισσότερο την πώληση χορηγούμενων μόνο με ιατρική συνταγή φαρμάκων από φαρμακεία εγκατεστημένα σε άλλα κράτη μέλη, σε σχέση με την πώληση τέτοιων φαρμάκων από φαρμακεία της ημεδαπής

Τα παραδοσιακά φαρμακεία μπορούν, καταρχήν, ευχερέστερα, σε σχέση με τα φαρμακεία που πραγματοποιούν ταχυδρομικές πωλήσεις, να παρέχουν στους ασθενείς εξατομικευμένες συμβουλές διά του προσωπικού του φαρμακείου και να εξασφαλίζουν την προμήθεια φαρμάκων σε επείγουσες περιπτώσεις. Καθόσον τα φαρμακεία που πραγματοποιούν ταχυδρομικές πωλήσεις παρέχουν περιορισμένες υπηρεσίες και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να υποκαταστήσουν τις υπηρεσίες που παρέχονται από τα παραδοσιακά φαρμακεία, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο ανταγωνισμός ως προς τις

τιμές αποτελεί για τα πρώτα πιο σημαντική παράμετρο απ' ό,τι για τα δεύτερα, καθώς από την παράμετρο αυτή εξαρτάται η δυνατότητά τους να έχουν απευθείας πρόσβαση και να παραμείνουν ανταγωνιστικά στην εθνική αγορά.

Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι οι ταχυδρομικές πωλήσεις αποτελούν για τα εγκατεστημένα σε άλλα κράτη μέλη φαρμακεία σημαντικότερο μέσο προσβάσεως στην εθνική αγορά απ' ό,τι για τα παραδοσιακά φαρμακεία, ενδεχομένως δε και το μοναδικό αν ληφθούν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της εν λόγω αγοράς, η προαναφερθείσα εθνική κανονιστική ρύθμιση δεν επηρεάζει κατά τον ίδιο τρόπο τις εγχώριες πωλήσεις φαρμάκων και τις πωλήσεις φαρμάκων από άλλα κράτη μέλη.

(βλ. σκέψεις 24, 25, 27, διατακτ. 1)

2. Το άρθρο 36 ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι εθνική κανονιστική ρύθμιση η οποία προβλέπει τον καθορισμό ενιαίας τιμής για την πώληση, από τα φαρμακεία, φαρμάκων για ανθρώπινη χρήση χορηγούμενων μόνο με ιατρική συνταγή, δεν μπορεί να δικαιολογηθεί από λόγους προστασίας της υγείας και της ζωής των ανθρώπων κατά την έννοια του άρθρου αυτού, καθόσον δεν είναι κατάλληλη για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών.

Μολονότι ο σκοπός της διασφάλισης ασφαλούς και ποιοτικού εφοδιασμού όλης της επικράτειας σε φάρμακα εμπίπτει, καταρχήν, στο άρθρο 36 ΣΛΕΕ, εντούτοις ρύθμιση ικανή να περιορίσει μια από τις θεμελιώδεις ελευθερίες που κατοχυρώνει η Συνθήκη, όπως είναι η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, μπορεί να δικαιολογηθεί μόνον αν είναι κατάλληλη για να διασφαλίσει την επίτευξη του επιδιωκόμενου θεμιτού σκοπού και δεν υπερβαίνει το αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού μέτρο.

Συναφώς, ο αυξημένος ανταγωνισμός τιμών μεταξύ των φαρμακείων θα συνέβαλλε στην καθολική και ισότιμη πρόσβαση του πληθυσμού σε φάρμακα, καθώς θα αποτελούσε κίνητρο για την εγκατάσταση φαρμακείων σε περιοχές όπου ο περιορισμένος αριθμός φαρμακείων θα επέτρεπε τη χρέωση υψηλότερων τιμών.

Ομοίως, ο ανταγωνισμός τιμών ως προς τα φάρμακα που χορηγούνται μόνο με ιατρική συνταγή δεν επηρεάζει αρνητικά τη δυνατότητα των παραδοσιακών φαρμακείων να ασκούν ορισμένες δραστηριότητες γενικού συμφέροντος, όπως είναι παρασκευή φαρμάκων βάσει ιατρικής συνταγής ή η διατήρηση συγκεκριμένου αποθέματος και ποικιλίας φαρμάκων. Αντιθέτως, τα παραδοσιακά φαρμακεία, ενόψει του ανταγωνισμού τιμών από τα φαρμακεία που πραγματοποιούν ταχυδρομικές πωλήσεις, θα είχαν κίνητρο να αναπτύξουν τέτοιες δραστηριότητες.

Τέλος, ο ανταγωνισμός τιμών θα μπορούσε να αποβεί προς όφελος του ασθενή κατά το μέτρο που θα καθιστούσε εφικτή την πώληση των φαρμάκων που χορηγούνται μόνο με ιατρική συνταγή σε τιμή χαμηλότερη από αυτή που επιβάλλει η προαναφερθείσα εθνική κανονιστική ρύθμιση.

(βλ. σκέψεις 34, 38, 40, 43, 46, διατακτ. 2)